

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 79/07-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. júna 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť podnikateľa JUDr. Ing. D. Ď., Česká republika, a M. T., B., oboch zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., pre namietané porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 120/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. Ing. D. Ď. a M. T. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 120/98 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 120/98 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. JUDr. Ing. D. Ď. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 60 000 Sk (slovom šesťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Zvolen povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. M. T. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsať tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Zvolen povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

5. Okresný súd Zvolen je povinný uhradiť JUDr. Ing. D. Ď. a M. T. trovy konania spolu v sume 11 668 Sk (slovom jedenásť tisíc šesťstošesťdesiatosem slovenských korún) do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. J. H., B.

6. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti JUDr. Ing. D. Ď. a M. T. nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 79/07-17 z 12. apríla 2007 v časti prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. a M. T. (ďalej len „s'ťažovatelia“ alebo „s'ťažovateľ v prvom rade“ a „s'ťažovateľka v druhom rade“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 120/98.

Predsedička okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 2307/07 doručeným ústavnému súdu 14. júna 2007, v ktorom okrem iného uviedla:

„Spor 6 C 120/98 po skutkovej a právnej hodnote ako stredne zložitý, náročný na predloženie dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci.

Nezistila som prietahy spôsobené súdom aj keď uznávam, že spor trval dlho. Na dĺžku konania mali vplyv aj tieto skutočnosti

- vo veci boli podané 3 návrhy na vydanie predbežného opatrenia, 1 návrh na zrušenie predbežného opatrenia. V dôsledku odvolaní bol spis predložený 4 x na Krajský súd v Banskej Bystrici.

- sudca pripustil uznesením vstup ďalších 4 žalovaných do konania a M. T. do konania na strane žalobcu a pripustil zmenu návrhu.

- rozhodoval o návrhu na prerušenie konania a v dôsledku závad v doručení sa zisťovali adresy bydliska účastníkov konania.

- na pojednávaní dňa 25. 3. 2004 sudca vyhlásil rozsudok.

K rozhodovacej právomoci sudcu sa nevyjadrujem.

Nezistila som prietahy ktoré by spôsobili sťažovatelia, ich návrhy na vydanie predbežných opatrení, odvolania a pod. boli v súlade so zákonom aj keď mali vplyv na dĺžku konania.“

K stanovisku bol pripojený nasledovný prehľad procesných úkonov:

«15. 7. 1998 - bola súdu doručená žaloba,

24. 7. 1998 - pokyn sudcu na doručenie žaloby žalovanému s tým, aby sa v lehote 7 dní k žalobe vyjadril,

3. 9. 1998 - sudca vyzval zást. žalobcu aby oznámila, či na podanej žalobe trvá, alebo ju berie späť s poukazom na správu JUDr. J. o tom, že vo veci rozhodol Krajský súd v Bratislave dňa 5. 6. 1998,

10. 9. 1998 - Odpoveď JUDr. S.,

2. 10. 1998 - súdu doručené vyjadrenie JUDr. S. k žalobe,

28. 1. 1999 - Doručený súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia,

19. 2. 1999 - Sudca vydal predbežné opatrenie,

1. 3. 1999 - Bola podaná sťažnosť proti uzneseniu súdu z 19. 2. 1999 žalovaným I.,
8. 3. 1999 - Sudca dal doručiť sťažnosť práv. zást. žalobcov na vyjadrenie a súčasne vyzval žalovaného aby súdu oznámil či jeho „sťažnosť“ má súd považovať za odvolanie proti predbežnému opatreniu,
16. 3. 1999 - bolo súdu doručené vyjadrenie zástupcu žalobcov,
17. 8. 1999 - oznámil I. žalovaný že sťažnosť treba považovať za odvolanie,
25. 3. 1999 - oznámil sudca stanovisko žalovaného práv. zást. žalobcov,
1. 6. 1999 - bola vec predložená Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o odvolaní,
7. 6. 1999 - KS v B. Bystrici uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia potvrdil,
16. 8. 1999 - sa spis vrátil na OS Zvolen,
18. 6. 1999 - dal sudca pokyn na doručenie II. st. uznesenia účastníkom konania. Uznesenie KS B. B. č. k. 15 Co 1063/99 nadobudlo právoplatnosť 1. 7. 1999,
2. 11. 2000 - bol súdu doručený návrh na zrušenie predbežného opatrenia zást. žalovaného,
11. 11. 2000 - sudca uznesením zrušil predbežné opatrenie,
23. 11. 2000 - podali odvolanie žalobcovia,
29. 11. 2000 - dal sudca pokyn na doručenie odvolania účastníkom,
15. 12. 2000 - bolo súdu doručené vyjadrenie k odvolaniu,
17. 1. 2001 - spis predložený KS B.B. na rozhodnutie o odvolaní,
31. 1. 2001 - Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 11 Co 149/01 uznesenie OS o zrušení predbežného opatrenia potvrdil,
22. 2. 2001 - sa spis vrátil na okresný súd,
21. 3. 2001 - sudca vytýčil termín pojednávania na deň 21. 5. 2001,
21. 5. 2001 - sa na pojednávaní nezúčastnil žalovaný ani zástupkyňa. Sudca vypočul žalobcu a zástupcu a pojednávanie odročil na 6. 9. 2001,
23. 5. 2001 - bol súdu doručený návrh na vydanie predbežného opatrenia - žalobcom,
1. 6. 2001 - sudca vyzval na zaplatenie SÚP z návrhu na vydanie predbežného opatrenia,

20. 6. 2001 - bol súdu doručený návrh na zrušenie termínu pojednávania zo strany žalovaného,

26. 6. 2001 a 28. 6. 2001 - sudca žiadal pripojiť doručenkú k úprave z 1. 6. 2001. Doručenka pripojená 28. 6. 2001,

7. 8. 2001 - sudca vyžiadal podklady z katastra nehnuteľností a vyjadrenie od práv. zást. žalovaného,

21. 8. 2001 - sudca konanie o návrhu na vydanie predbežného opatrenia pre nezaplatenie SÚP zastavil,

10. 9. 2001 - bolo súdu doručené odvolanie,

6. 9. 2001 - bolo pojednávanie odročené na neurčito, na pojednávanie sa nikto nedostavil,

19. 9. 2001 - súd uznesením pripustil, aby na strane žalovaného pristúpili do konania ďalší 4 žalovaní. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 1. 5. 2002,

27. 2. 2002 - sa na pojednávanie nedostavili žalobcovia ani žalovaní 1 až 4. Dostavila sa len práv. zástupkyňa. Sudca pojednávanie odročil na neurčito za účelom zadováženia právoplatného rozhodnutia Krajskému súdu v Bratislave číslo 81 Cb 80/97 (správne 28. februára 2002; pozn.),

6. 3. 2002 - sudca návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol,

19. 3. 2002 - sudca vyžiadal rozsudok vo veci 81 Cb 80/97,

2. 4. 2002 - bolo súdu doručené odvolanie 1. žalobcu voči uzneseniu OS zo dňa 6. 3. 2002,

1. 6. 2002 - bola vec predložená Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o odvolaní,

28. 6. 2002 - KS B. Bystrica uznesením č. 17 Co 1298/02 uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie,

2. 8. 2002 - sa spis vrátil na okresný súd,

26. 8. 2002 - sudca vyzval práv. zástupcu žalobcov na doplnenie návrhu v zmysle práv. názoru odvolacieho súdu,

16. 9. 2002 - bol súdu doručený návrh na vydanie predbežného opatrenia práv. zást. žalobcov,

18. 9. 2002 - dal sudca pokyn na doručenie podaní a žiadal vyjadrenia od účastníkov

konania,

4. 11. 2002 - doručila vyjadrenie zást. I. žalovaného,

11. 11. 2002 - dal sudca pokyn na doručenie zásielok žalovaným 2 - 4 cestou polície,

11. 2. 2003 - bol súdu doručený návrh na prerušenie konania,

10. 3. 2003 - sudca vyzval zást. žalobcov aby v lehote 15 dní oznámili spôsob zabezpečenia predmetu sporu v zmysle § 102 ods. 1 O. s. p. Vyjadrenie bolo doručené 7. 4. 2003,

23. 7. 2003 - sudca uznesením konanie o vydanie predbežného opatrenia voči I. žalovanému zastavil a voči žalovaným II. - až V. zamietol,

27. 8. 2003 - bolo súdu doručené odvolanie zást. žalobcu I,

28. 8. 2003 - sudca vyzval na zaplatenie SÚP za odvolanie,

8. 9. 2003 - doručila vyjadrenie k odvolaniu zást. I. žalovaného,

17. 9. 2003 - bol zaplatený SÚP za odvolanie,

23. 9. 2003 - bol spis predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o odvolaní,

26. 9. 2003 - KS B. B. uznesením 15 Co 289/03 uznesenie OS vo výroku, ktorým návrh na vydanie PO voči žalovaným 2 - 5 zamietol - potvrdil,

2. 10. 2003 - sa spis vrátil na okresný súd,

13. 10. 2003 - dal sudca úpravu na doručenie uznesenia účastníkom. Uznesenie KS nadobudlo právoplatnosť 31. 10. 2003,

26. 10. 2004 - podal návrh na zastavenie konania zást. žalobcu I,

27. 1. 2004 - sudca určil termín pojednávania na 26. 2. 2004,

26. 2. 2004 - na pojednávanie sa dostavili žalovaní, nedostavil sa práv. zást. žalobcu. Súd uznesením pripustil vstup M. T. do konania na strane žalobcu a pripustil zmenu návrhu. Po výsluchu žalovaných pojednávanie odročil na 22. 3. 2004,

22. 3. 2004 - na pojednávaní sudca odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku dňa 25. 3. 2004,

25. 3. 2004 - sudca vyhlásil rozsudok,

2. 6. 2004 - rozsudok nadobudol právoplatnosť,

25. 5. 2004 - podal odvolanie zást. žalobcov,

2. 6. 2004 - bol zaplatený SÚP z odvolania,

14. 6. 2004 - sudca vyzval zást. žalobcov na opätovné oznámenie hodnoty sporu pre účely vyrubenia súdneho poplatku,

30. 6. 2004 - podal zást. žalobcov návrh na priznanie oslobodenia od súd. poplatkov,

14. 7. 2004 - boli úpravami vyžiadané podklady pre rozhodnutie o priznaní oslobodenia od SÚP,

22. 5. 2005 - sudca po doručení podkladov nepriznal žalobcom oslobodenie od SÚP. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25. 4. 2005,

14. 3. 2005 - podali odvolanie žalobcovia,

11. 4. 2005 - spis predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici ktorý uznesením z 14. 4. 2005 uznesenie okresného súdu potvrdil,

20. 4. 2005 - sa spis vrátil na okresný súd,

3. 5. 2005 - sudca vyzval žalobcov na zaplatenie SÚP za odvolanie 200.000,- Sk,

6. 5. 2005 - podali žalobcovia dovolanie,

25. 5. 2005 - sudca vyzval žalobcov na zaplatenie SÚP za odvolanie 199.500,- Sk,

13. 7. 2005 - uznesením bolo odvolacie konanie zastavené pre nezaplatenie SÚP,

24. 8. 2005 - spis predložený KS v B. Bystrici na rozhodnutie o odvolaní žalobcov,

31. 8. 2005 - Krajský súd v B. Bystrici uznesenie okresného súdu potvrdil,

18. 11. 2005 - podali proti uzneseniu KS v B. Bystrici dovolanie žalobcovia,

18. 1. 2006 - Spis predložený Najvyššiemu súdu SR v Bratislave,

24. 5. 2006 - sa spis vrátil z Najvyššieho súdu SR Bratislava na okresný súd,

9. 6. 2006 - sudca vyzval na zaplatenie SÚP,

20. 7. 2006 - bol súdu doručený návrh na oslobodenie od SÚP,

25. 7. 2006 - sudca poveril vyššieho súdneho úradníka vypracovaním uznesenia o nepriznaní oslobodenia od súd. poplatkov,

8. 8. 2006 - uznesením sudca nepriznal oslobodenie od súd. poplatkov žalobcom 1 a 2,

23. 8. 2006 - bolo súdu doručené odvolanie proti uzneseniu,

7. 9. 2006 - spis bol predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o odvolaní,

14. 11. 2006 - sa spis vrátil z Krajského súdu v Banskej Bystrici. Súd zrušil uznesenie okresného súdu,

12. 12. 2006 - sudca poveril vyššieho súdneho úradníka zistením aktuálnych údajov ohľadom majetkových, osobných pomerov žalobcov,

13. 12. 2006 - vyšší súdny úradník žiada správy,

19. 4. 2007 - sudca vec predložil preds. súdu na prijatie opatrení voči VSÚ za to, že vo veci nekonal od 30. 1. 2007,

20. 4. 2007 - vyšší súdny úradník vyžiadal správu od Geodet., a kartograf., ústavu B. a 2. žalobkyne. Správa bola doručená súdu 4. 5. 2007,

24. 5. 2007 - vyšší súdny úradník urgoval 2. žalobkyňu na podanie správy.»

V zásade rovnaké skutočnosti zistil aj ústavný súd zo spisu okresného súdu a z vyjadrení účastníkov.

Právny zástupca sťažovateľov k vyjadreniu predsedu okresného súdu predložil v stanovenej lehote nasledovné stanovisko:

«Z vyjadrením súdu nemôžeme súhlasiť a nesúhlasíme. Tvrdenie Predsedkyne súdu, že spor 6 C 120/98 po skutkovej a právnej hodnote ako „stredne zložitý, náročný na predkladanie dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci“. Sme toho názoru, že toto tvrdenie súdu je v rozpore s objektívnou skutočnosťou.

Sporová vec je podľa nás (bola) absolútne jednoduchá! Zložitost' problému súd zaviniť sám a to nesprávnym a podľa nás nezákonným postupom!

Tvrdenie, že vo veci boli podané 3 návrhy na predbežné opatrenia, 1 návrh na zrušenie predbežného opatrenia, v dôsledku čoho spis bol 4 x predložený na Krajský súd v Banskej Bystrici, nepovažujeme za dôvod a to z týchto dôvodov:

- Súd vydal predbežné opatrenie, ktoré odvolací súd potvrdil a toto rozhodnutie sa stalo nie len vykonateľným, ale aj právoplatným, na základe ktorého rozhodnutia Správa katastra zapísala do LV č. 347 plombu obmedzujúcu nakladanie z nehnuteľnosťami.

- Súd, bezdôvodne toto právoplatné predbežné opatrenie zrušil a to spôsobom odporujúcim zákonu pričom na zrušenie predbežného opatrenia použil rozhodnutia, ktoré z vecou nesúviseli.

- Po zrušení predbežného opatrenia, Správa katastra (temer) okamžite prepísal predmetné nehnuteľnosti na žalovaného v 1. rade v rozpore so zákonom, bez katastrálneho

konania, bez vkladuschopnej alebo záznamovej listiny a bez toho aby oznámila vlastníkovi, (sťažovateľovi v 1 rade) že hodlá prepísať vlastníctvo. Navyiac poukazujeme, že o vlastníctve v prospech sťažovateľa v 1. rade, Správa katastra vo Zvolene rozhodla „Rozhodnutím“ a toto rozhodnutie, nebolo možné zrušiť iným spôsobom, len a len rozhodnutím súdu. Podrobne opísané v sťažnosti.

Ďalej v tejto súvislosti môžeme konštatovať, že rozhodnutia o predbežnom opatrení by nemali mať vplyv na rozhodovanie vo veci. Namiesto nezákonného zrušenia predbežného opatrenia, súd mal vo veci konať a rozhodnúť.

V tejto súvislosti však sme nadobudli presvedčenie, že súd nemohol rozhodnúť tak ako chcel (nezákonne, pokiaľ nebol na LV č. 347 KÚ Z. zapísaný iný vlastník, ako sťažovateľ v 1. rade). Odvolávať sa na to, že súd musel pripustiť do konania ďalších 4 žalovaných, nemá oporu v zákone. Pripustenie účastníkov vyplýva z ustanovenia § 92 ods. 2 O. s. p. a má priamu súvislosť s bezdôvodným zrušením predbežného opatrenia.

- Tvrdenie, že rozhodoval o návrhu na prerušenie konania a v dôsledku závad v doručovaní sa zisťovali adresy bydliská účastníkov konania je chybou súdu, prípadne spisovej kancelárie.

- Rozsudok, ktorý súd vyhlásil dňa 25. 3. 2004, je rozsudkom účelovým, nezákonným, nespravodlivým, nakoľko nehnuteľností, ktoré boli predmetom žalobného návrhu zo dňa 15. 7. 1998 v dobe rozhodovania súdu dňa 25. 3. 2004 už neexistovali (boli zbúrané) a súd o tejto skutočnosti vedel a preto vyhlásený rozsudok je v rozpore s § 154 ods. 1 O. s. p.

Vyjadrovať sa k prehľadu súdu v tomto prípade nemienime. Opakovane poukazujeme, že pokiaľ by súd konal ako nestranný a nezávislý súd zriadený zákonom a nebol by zrušil právoplatné predbežné opatrenie, tento prehľad pracovných úkonov vo veci sp. zn. 6 C 120/98 opísaný na 5-tich stranách, určite by stačili strany 2.

Je len pochopiteľné, že Predsedkyňa súdu sa k rozhodovacej právomoci sudcu nevyjadрила. Zákon jej to totiž neumožňuje.

V ostatnom odseku na str. 2 predsedkyňa súdu konštatuje, že nezistila prietahy ktoré by spôsobili sťažovateľa a všetky ich návrhy, odvolania boli v súlade so zákonom.

V predmetnej sťažnosti je podrobne opísané, že v deň podania žaloby, sťažovateľ v 1. rade bol zákonným vlastníkom predmetného majetku a len nezákonným postupom súdu a Katastrálneho úradu vo Z., bol vlastníctva pozbavený v rozpore so zákonom. Sme toho

názoru, že v súčasnosti neexistuje žiadna súdna moc, aby vlastníkom (sťažovateľom) bol majetok vrátený „in natúra“ v hodnote, ktorú mal tento majetok v dobe podania žaloby.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov..., a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (napr. IV. ÚS 59/03), pričom „tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (I. ÚS 76/03, II. ÚS 157/02). K vytvoreniu „stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (napr. III. ÚS 127/03).

Preto je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa

ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci a jej význam pre s'ťažovateľ'ov.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom posúdenia je konanie (rozhodovanie o žalobe o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam), ktoré sa začalo 15. júla 1998, teda pred takmer deviatimi rokmi, a nie je k dnešnému dňu právoplatne skončené. V danom prípade ide o bežnú súčasť sporovej agendy všeobecných súdov, podklad pre rozhodnutie tvorí súdnou praxou ustálená a používaná právna úprava obsiahnutá najmä v Občianskom zákonníku. Výklad a používanie tejto právnej úpravy sú stabilizované v pomerne rozsiahlej judikatúre všeobecných súdov, kde je upravená aj metodika ich postupu. Ústavný súd vychádzajúc z doterajšej dĺžky konania, jeho priebehu a dosiahnutých výsledkov na záver konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali deväťročný priebeh konania z dôvodu právnej a faktickej zložitosti veci, aj keď zo spisu vyplýva, že so sporom súviselo aj niekoľko ďalších majetkových sporov medzi týmito účastníkmi v rámci konkurzného konania na iných všeobecných súdoch. Preto nemohol akceptovať vyjadrenie predsedníčky okresného súdu, že „*Spor (...) po skutkovej a právnej hodnote ako stredne zložitý, náročný na predloženie dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci*“.

2. Správanie s'ťažovateľ'ov ako účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým k porušeniu

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zistil, že doterajšia doba konania bola čiastočne ovplyvnená i úkonmi sťažovateľov, na ktoré musel okresný súd reagovať.

Ústavný súd pri hodnotení postupu sťažovateľov bral do úvahy i to, že ako účastníci konania mali nesporne právo na procesné úkony, ktoré urobili [podali návrhy na vydanie predbežných opatrení (28. januára 1999, 23. mája 2001 a 16. septembra 2002), návrh na pristúpenie ďalších účastníkov a žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, podali odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu a podobne]. V dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania však neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). Ústavný súd opierajúc sa o svoju judikatúru však k tomu poznamenáva, že také procesné návrhy sú procesným právom účastníka konania, ale nemôžu byť dôvodom pre nekonanie v merite veci (podobne napr. IV. ÚS 111/03, II. ÚS 52/06).

Sťažovatelia sa nezúčastnili pojednávanií 6. septembra 2001 a 27. februára 2002, ale táto skutočnosť podstatne neovplyvnila dĺžku doterajšieho konania a navyše sťažovateľ v prvom rade svoju neúčast riadne ospravedlnil. Ani okresný súd nepoukázal na to, že by sa sťažovatelia významným spôsobom pričínili o vzniknuté prieťahy v konaní.

3. Pri hodnotení doterajšieho postupu okresného súdu v namietanom konaní poukazuje ústavný súd na to, že i keď okresný súd vo veci vykonal množstvo procesných úkonov, ako to vyplýva z prehľadu, rozhodoval o troch návrhoch na vydanie predbežných opatrení, o návrhu na zastavenie konania a zrušenie vydaného predbežného opatrenia, o návrhu na pristúpenie ďalších účastníkov i sťažovateľky v druhom rade, vykonával úkony spojené s odvolacím, resp. aj dovolacím konaním v súvislosti so žiadosťou sťažovateľov o oslobodenie od súdnych poplatkov a 25. marca 2004 dokonca vo veci rozhodol rozsudkom, jeho činnosť však bola neefektívna a nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov. Svedčí o tom tá skutočnosť, že od vyhlásenia rozsudku, ktorým zamietol žalobu žalobcov (25. marec 2004), resp. 25. mája 2004, keď podali odvolanie proti rozsudku sťažovatelia, okresný súd spis ani po troch rokoch nepredložil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd ďalej zistil, že okresný súd bol nečinný už na začiatku konania od 3. septembra 1998, keď vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov, či trvajú na podanej žalobe, do 19. februára 1999, keď vydal predbežné opatrenie (nečinnosť viac ako 5 mesiacov), ale najmä od 18. júna 1999, keď doručoval rozhodnutie odvolacieho súdu účastníkom konania, do 11. novembra 2000, keď zrušil predbežné opatrenie (nečinnosť bez akejkoľvek zákonnej prekážky takmer 19 mesiacov). Činnosť okresného súdu bola i nesústredená, o čom svedčí najmä to, že prvé pojednávanie vo veci okresný súd nariadil až po takmer troch rokoch od podania návrhu (v marci 2001).

Tieto časové úseky ústavný súd vyhodnotil ako obdobia nečinnosti okresného súdu, ktoré mali vplyv na doterajší priebeh konania a na vznik zbytočných prietáhov v ňom, preto neakceptoval vyjadrenie okresného súdu, že prietahy v konaní neboli zistené.

Uvedený postup okresného súdu a doterajšia dĺžka konania nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu § 100 ods. 1 OSP tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Vychádzajúc z uvedeného dospel ústavný súd k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 120/98 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mu, aby vo veci konal a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia žiadali aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každý v sume 1 200 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (napr. I. ÚS 15/02, IV. ÚS 84/02).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu, ktoré je vedené pod sp. zn. 6 C 120/98, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, zistenú nečinnosť okresného súdu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ale aj to, že sťažovateľka v druhom rade pristúpila do konania až v roku 2004, ústavný súd považoval priznanie sumy sťažovateľovi v prvom rade 60 000 Sk

a sťažovateľke v druhom rade v sume 30 000 Sk za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľov nevyhovelo.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. J. H., ktorý ich vyčíslil spolu s DPH sumou 12 147 Sk, a to za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2007 a dvojnásobok režijného paušálu po 178 Sk vrátane 19 % DPH, pričom predložil osvedčenie platiteľa DPH.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov právneho zastúpenia nebola vypočítaná podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Ústavný súd úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhlášky. Ústavný súd pri priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 11 668 Sk za 2 úkony po 2 970 Sk urobené v roku 2007 a 2 x 178 Sk režijný paušál. Základná sadzba tarifnej odmeny bola však znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. K tomu bola pripočítaná 19 % daň z pridanej hodnoty, pretože advokát je platcom tejto dane.

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2007